

Міністерство освіти, культури та досліджень Республіки Молдова

Агенція з курикулуму та оцінювання

РЕСПУБЛІКАНСЬКА ОЛІМПІАДА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ – 2018

Прочитайте уважно уривок з п'єси І. П. Котляревського «Наталка Полтавка» і виконайте завдання.

Т е р п и л и х а. Ти оп'ять чогось сумуєш, Наталко! Оп'ять щось тобі на думку спало?..

Н а т а л к а. Мені з думки не йде наше безталання.

Т е р п и л и х а. Що ж робить? Три роки уже, як ми по убожеству своєму продали дворик свій на Мазурівці, покинули Полтаву і перейшли сюди жити; покойний твій батько довів нас до сього.

Н а т а л к а. І, мамо!.. Так йому на роду написано, щоб жити багатим до старості, а умерти бідним; він не виноват.

Т е р п и л и х а. Лучче б була я умерла: не терпіла б такої біди, а більше через твою непокорність.

Н а т а л к а (кладає роботу). Через мою непокорність ви біду терпите? Мамо!

Т е р п и л и х а. Аякже? Скільки хороших людей сватались за тебе — розумних, зажиточних і чесних, а ти всім одказала; скажи, в яку надежду?

Н а т а л к а. В надежду на бога. Лучче посідію дівкою, як піду замуж за таких женихів, як на мені сватались. Уже нічого сказати — хороші люди!

Т е р п и л и х а. А чому й ні? Дяк тахтауловський чом не чоловік? Він і письменний, розумний і не без копійки. А волосний писар і підканцелярист Скоробрешенко – чому не люди? Кого ж ти думаєш – може, пана якого або губерського панича? Лучче б всього, якби вийшла за дяка, – мала б вічний хліб; була б перше дяхихою, а послі і попадею.

Н а т а л к а. Хотя б і протопопшею, то бог з ним! Нехай вони будуть розумні, багаті і письменніші од нашого возного, та коли серце моє не лежить до їх і коли мені вони осоружні!.. Та і всі письменні – нехай вони собі тямляться!

Т е р п и л и х а. Знаю, чом тобі всі не люб'язні; **Петро нав'яз тобі в зуби, Дурниця** все те, що ти думаєш; чотири годи уже, як об нім **ні слуху нема, ні послушанія**.

Н а т а л к а. Так що ж? Адже і він об нас нічого не чує, та ми живемо; то і він жив і так же пам'ятує об нас, та боїться вернутися.

Т е р п и л и х а. Ти не забула, як покойний твій батько наслідок не злюбив Петра і, умираючи, не дав свого благословенія на твоє з ним замужество; так і мого ніколи не буде.

№	Завдання	Оцінювання	
1.	<i>Визначте тему прочитаного уривка п'єси І. П. Котляревського «Наталка Полтавка» і запишіть її одним реченням.</i>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
2.	<i>Згадайте і вкажіть джерела написання названого твору, поясніть, як це вплинуло на зміст п'єси (2 речення).</i>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3

	_____	4	4
	_____		
	_____		
3.	Поясніть значення виділених у тексті виразів (2 речення).	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1
	_____	2	2
	_____	3	3
	_____	4	4
	_____		
4.	До виділених слів самостійно доберіть і запишіть:	L	L
	<i>а) синоніми:</i>	0	0
	на думку спало – _____;	1	1
	покинули Полтаву – _____;	2	2
	не злюбив Петра – _____;	3	3
	<i>б) антоніми</i>	4	4
	чогось сумуєш – _____;	5	5
	жити багатим – _____;	6	6
	мені вони осоружні – _____.		
5.	Поясніть значення фразеологізмів.	L	L
	До рук проситься – _____.	0	0
	Лисом підшитий – _____.	1	1
	З дощу та під ринву – _____.	2	2
	Хоч вовків гони – _____.	3	3
	_____.	4	4
6.	Складіть і запишіть речення за схемами.		
	1. [ ], і [ ]	L	L
	_____	0	0
	_____	1	1
	2. [ ], (який...).	2	2
	_____	3	3
	_____	4	4
	3. [ ]:[ ].	5	5
	_____	6	6
	_____	7	7
	4. [...], (що , (коли ...) , ...).	8	8
	_____		
	_____		
7.	На місці крапок вставте, де потрібно, пропущені літери, запишіть слова, розкриваючи дужки.	L	L
	Розуміння Тарасом Шевченко... ролі Івана Котляревського, яку	0	0
	він відіграв в українській культурі, оцінка (ідейно) (естетичного)	1	1
	_____ значен...я його творчості –	2	2
	все це знайшло місце в одному з ра...іх віршів Т. Г. Шевченка «На	3	3
	вічну пам'ять Котляревському».	4	4
	Повість Близнята писалася (10) _____	5	5
	_____	6	6

	роками пізніше, коли поет (не) мав _____ під руко... (ні)яких _____ друкованих джерел і користувався лише своєю (пам'ять)_____.	7 8 9 10	7 8 9 10
8.	Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки. Вся увага Шевченка в Полтаві була спрямована на Котляревського: то він малює хату поета то збирає про нього спогади серед населення. Вивчаючи педагогічну діяльність І. П. Котляревського його погляди і прийоми виховання дослідники знову ж таки звертаються до Шевченкової повісті. Оцінка яку дає Тарас Григорович Котляревському-педагогові, збігається з думкою інших біографів. По-перше вихователь Котляревський у Шевченка – це людина спостережлива розсудлива справедлива. Хоч і не мав він своїх дітей але до чужих ставився чуйно по-батьківськи своїм прикладом виховував у них кращі людські риси. <i>(Петро Ротач)</i>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
9.	Пронумеруйте епізоди н'єси І. П. Котляревського «Наталка Полтавка» в порядку їх появи у творі: _____ повернення Петра із заробітків; _____ зустріч Наталки з возним, який пропонує їй вийти за нього заміж; _____ Микола влаштовує побачення Наталки з Петром, який повернувся із заробітків; _____ розмова Наталки з матір'ю і погодження на шлюб з возним; _____ Петро пропонує коханій всі зароблені ним гроші.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
10.	Установіть стрілочками відповідність між персонажами та назвами виконуваних ними пісень. Наталка А. «Від юних літ не знав я любові»; Возний Б. «Ой під вишнею, під черешнею»; Петро В. «Віють вітри, віють буйні» Микола Г. «Сонце низенько» Виборний Г. «Гомін, гомін по діброві».	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
11.	Установіть відповідність між твором та його героями, з'єднавши стрілочками рядки. Т. Шевченко Наум Дрот, Настя Дрот, «Наймичка» Маруся, Василь. Г. Квітка-Основ'яненко Ярема Галайда, Іван Гонта «Маруся» Максим Залізник, Оксана. І. Котляревський Ганна, Настя, Марко, «Наталка Полтавка» Трохим, Катря. Т. Шевченко Петро, Возний, Наталка «Гайдамаки» Виборний.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
12.	Порівняйте образи Марусі (Г. Квітка-Основ'яненко «Маруся») та Наталки Полтавки (І. Котляревський «Наталка Полтавка»), знайдіть спільне та відмінне (8 речень). _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

		6	6
		7	7
		8	8
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
13.	<i>Напишіть твір-роздум: «Кожен з нас – творець свого щастя». На користь Ваших міркувань наведіть 3 аргументи (10–12 речень).</i>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		0	0
		1	1
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
14.	<i>Запишіть відомі вам обряди і ритуали зимового календарного циклу українського народу. Назвіть види пісень даного циклу (5 речень).</i>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5

15.	<i>Назвіть 5 елементів жіночого та чоловічого національного костюма українців (одяг, взуття та ін.). Розкажіть про один з елементів детальніше.</i> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L	L		
		0	0		
		1	1		
		2	2		
		3	3		
		4	4		
		5	5		
		L	L		
		0	0		
		1	1		
		2	2		
				Усього 100 б.	

Загальна кількість балів – _____

Члени комісії:

1. _____

2. _____